

ВІДГУК

офіційного рецензента, кандидата юридичних наук, доцента,

Подолан Юлії Олександрівни

**на дисертацію Машиніченка Олександра Анатолійовича
«АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС КОМПЕТЕНЦІЙ
КЕРІВНИКА ПІДПРИЄМСТВА», поданої на здобуття на здобуття
наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право**

Сучасне підприємство функціонує в умовах економічної невизначеності, воєнних ризиків та швидкої трансформації нормативно-правового середовища. Це зумовлює потребу в переосмисленні підходів до управління суб'єктами господарювання з точки зору публічного та приватного права, із акцентом на питання корпоративної відповідальності, цифровізації управлінських процесів та дотримання принципів належного врядування.

Основу правового регулювання управління підприємствами становлять норми Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Закону України «Про акціонерні товариства», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», а також спеціальні нормативно-правові акти, що регулюють окремі види діяльності.

Ключовим аспектом управління є визначення повноважень органів управління (власника, виконавчого органу, наглядової ради) та юридична відповідальність за прийняті рішення. Актуальним залишається питання формування системи корпоративного контролю та комплаєнсу, яка б відповідала європейським стандартам ESG та принципам доброчесного бізнесу.

Воєнний стан істотно трансформував господарське середовище. Законодавець передбачив низку особливих режимів (спрощення реєстраційних процедур, відстрочка обов'язкових платежів, пільгове кредитування, тимчасові обмеження трудових гарантій тощо). Це актуалізує необхідність адаптації моделей управління до нових умов із мінімізацією ризиків та підвищенням гнучкості в ухваленні рішень.

Крім того, набуло значення правове регулювання дистанційного управління, електронного документообігу та делегування повноважень в умовах розосередженого колективу. Правові позиції Верховного Суду формують додаткові орієнтири щодо меж договірної свободи та відповідальності керівників підприємств у кризових ситуаціях.

Одним з ключових викликів для підприємств є управління ризиками — як фінансовими, так і правовими. Зокрема, зростає роль систем внутрішнього контролю, аудитів, політик запобігання корупції, санкційного комплаєнсу тощо. Запровадження цих інструментів стає елементом юридичного захисту підприємства та його посадових осіб.

Також варто відзначити роль Кодексу корпоративного управління (рекомендованого НКЦПФР), який встановлює рамкові стандарти прозорості, підзвітності та збалансованості інтересів акціонерів, керівників та працівників.

Управління підприємством у сучасних умовах потребує поєднання гнучких організаційних моделей із чітким дотриманням норм чинного законодавства. Актуальним є розвиток правового інструментарію корпоративного врядування, посилення ролі комплаєнсу та забезпечення стабільності управлінських рішень в умовах непередбачуваних обставин.

Науковий аналіз засвідчує необхідність подальшого вдосконалення нормативно-правового забезпечення управління підприємствами, у тому числі з урахуванням цифрової трансформації та адаптації до ризиків форс-мажору, що має стати частиною державної політики економічної безпеки.

В Україні діє «Національна транспортна стратегія до 2030 року, важливим пріоритетом якої є розбудова безпечного для суспільства, екологічно чистого та енергоефективного транспорту». Безсумнівним лідером за цими критеріями є категорію управління підприємством, в тому числі в транспортній сфері.

Теоретичним підґрунтям дисертації Машиніченка О.А. стали також і наукові здобутки фахівців із загальної теорії держави і права, адміністративного та транспортного права, галузевих правових наук. На

підставі аналізу теоретичних положень та узагальнення законодавчих приписів сформульовано певні наукові висновки й розроблено пропозиції щодо вдосконалення чинного податкового законодавства.

Цим обумовлюється актуальність дослідження, здійсненого Машиніченка О.А.

Відгук позитивний, але містить зауваження:

1. Передусім вважаємо за необхідне звернути увагу на необхідність уточнення місця і ролі компетенцій керівника підприємства з позицій податкового законодавства. Яким чином податкове законодавство впливає на статус керівника підприємства ?
2. Підтримуючи точку зору дисертанта, що «Закріплюючи компетенцію керівника підприємства, слід враховувати, що його діяльність характеризується широтою та ємністю, охоплює не тільки розпорядження майном, управління людьми, але й постановку завдань, напрацювання напрямів їх реалізації, безпосередню організацію виробництва.» (стор. 96), вважаємо, що така саме позиція була б доречна і щодо правового регулювання всієї управлінської системи взагалі.
3. Залишилась поза увагою автора категорія економічної безпеки підприємства саме в транспортній сфері. Яке бачення автора щодо цієї категорії в системі транспорту?

Дані зауваження не зменшують цінність роботи та наукові результати дисертанта та мають форму дискусії.

Наукові положення, висновки та рекомендації повністю обґрунтовані та аргументовані, містять наукову новизну та отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертації.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Машиніченка Олександра Анатолійовича «Адміністративно-правовий статус компетенції керівника підприємства» відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам

Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, Порядку присудження ступеня доктора філософії, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, Вимогам до оформлення дисертації, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2017 № 40, що висуваються до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

Кандидат юридичних наук, доцент,

Доцент кафедри господарського

та транспортного права

Навчально-наукового інституту управління

технологій та правових наук НТУ

Ю.О. Подолян

*Підпис
Подолян Ю.О.
завірено*

Др. Ю.О. Подолян